

Патријарх Порфирије: Цркву као заједницу са Богом, али и заједницу међу нама самима, у нашем народу је установио Свети Сава

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 25. октобра 2025. године приликом освећења цркве Светог Саве у Дежеви

У име Оца и Сина и Светог Духа! Браћо и сестре, ево благословеног дана, ево радости, ево лепоте и ево пуноће, по промислу Божјем, овде, у нашем родном месту, овде где је засађен корен и где је засејано семе из којег је исклијало богато стабло, велика крошња и многи плодови!

Ево благослова за све нас, јер смо у свом родном месту! Овде је рођен онај који је нас родио, који нас је родио Духом Светим, у Христу и за живот вечни, али и који нас је уобличио као словесни народ, народ који носи на себи печат Христов и реч Јеванђеља Његовог, реч која рађа духовну културу која јесте живот у Христу, културу која је сва умивена Јеванђељем, културу Православља.

Да, браћо и сестре, ово је место рођења Светог Саве, а то значи и место рођења нашег. И као што је све где год је наш народ Светим Савом обележено – и извор, и њива, и вода, и брдо – тако смо и ми, од тада до

наших дана и сада и у векове векова, обележени Светим Савом. А бити обележен, запечаћен и уобличен Светим Савом, бити син, духовни пород и духовно наслеђе Светог Саве, не значи ништа друго него бити запечаћен, уобличен и рођен Христом, јер је Свети Сава сав био Христов. Зато га ми имамо не само као свог родитеља, него слушамо и сваку његову мисао и сваку његову реч. Живимо речју његовом, јер то значи да живимо Христом, а то, браћо и сестре, једноставно значи да живимо заповестима Божјим, заповестима које се могу све свести на двоједину заповест о љубави, на заповест о заједници.

Заповест о љубави читавим својим бићем према Богу и према ближњем као према самом себи јесте заповест о заједници. То је истовремено и позив да испунимо своје назначење као бића која су створена по слици и прилици Божјој, а то значи као бића заједнице. Нисмо створени да будемо самци и усамљеници, да будемо себични и самодовољни, него смо створени, добивши све дарове које има сваки од нас од Бога, да би свако кроз свој дар потврдио један и јединствени дар, дар над даровима. То је дар љубави. То је дар кроз који се изграђује заједница најпре са Богом, а онда и међу собом. Црква је заједница, а то је установио благодаћу Божјом у нашем народу Свети Сава. Тиме су живели и нама пренели сви светитељи Божји из нашег рода. Ту истину су нам пренели, у њу нас увели и ми њом живимо. Живимо истином да је Црква тело Христово, а то значи заједница верних са Христом, који је глава, али и заједница међу собом.

Управо Јеванђеље које смо прочитали малопре говори о томе шта значи заједница, каква је снага и сила заједнице. Јеванђеље нам говори о томе да нико не може сам, али да заједница која је у Христу утемељена, заједница верних, заједница која из вере извире и живи, заједница чије је дисање вера, мисао, реч и дело, има снагу да и горе премешта.

У данашњем Јеванђељу имамо слику где четворица који верују Христу приносе једног који је болестан, паралисан, који нема вере. Он је најпре паралисан одсуством вере, а онда та парализа прелази и на његово читаво тело до мере да ништа не може сам. Штавише, из Јеванђеља се наслућује да је он и велики грешник, да је човек који живи у безакоњу, телесном и духовном, далеко од Бога, далеко и од других људи, усамљен. Ослонивши се само на себе, изгубио је сваку силу живота и постао паралисан. Међутим, четворица оних који верују Христу узели су у своје руке тог болесног отпадника од Бога и противника свим људима. Та четворица, имајући љубав према Богу која је извирала из њиховог поверења у Бога, имали су љубав чак

и према таквом човеку. Иако готово није било могуће прићи Христу, они су се пробии кроз масу, кроз мноштво људи и ставили болесног пред ноге Христове. И вели прича: А Господ, видевши веру ове четворице, видевши веру заједнице, видевши слогу заједнице, видевши снагу заједнице, видевши Цркву вером и молитвом и трудом заједнице, тј. Цркве, видевши све то, Господ је исцелио овог болесног.

И то је оно што је, браћо и сестре, Свети Сава учинио за нас, учинио нама и учинио нас да будемо то што јесмо. Свети Сава нам је поставио темељ заједнице, јер је поставио темељ Јеванђеља, јер је поставио веру у темеље нашег постојања. Он је одредио да заједница – заједница са Богом, а онда и заједница међу собом – буде природа нашег постојања. И кад год је постојала та и таква заједница: заједница вере, љубави и разумевања; кад год смо били истински једна Црква, једно тело и један народ, чинили смо невидљива чуда благодаћу Божјом, јер смо испуњавали Његов закон. И не само то, него смо били способни да у пуноћи разумемо и друге људе, друге народе и друге вере; да градимо с њима пријатељства, да живимо заједно са њима у разумевању. Разумевање је било начин нашег постојања. Ми смо разумевали реч Божју, разумевали смо једни друге, разумевали да свако сваком јесте потребан и онда није било проблема ни у изграђивању разумевања, заједнице и мостова заједничког живота са другима и другачијима. Други и другачији су постајали наши, јер смо ми, пре свега, били своји.

Данас је, браћо и сестре, велики дан и радујемо се, јер смо овде, у месту рођења Светог Саве, а то значи у месту нашег рођења. Сабрали смо се овде и осветили храм посвећен Светом оцу Сави и чули звона после ко зна колико времена да подсећају и небо и земљу да је ово место нашег сабирања и нашег окупљања, да ће ово увек бити, као што је и било, место нашег духовног обнављања. Честитам свима данашњи дан и данашњи празник и молим се Богу, заједно са свима вама, да молитве Светог Саве учине да разумемо да је човек створен као биће заједнице, да је Србин створен као биће заједнице, а то значи не биће мржње, не биће искључивости, не биће зла, не биће себичности, не биће самодовољности, него биће љубави, биће светосавско, биће православно, биће Христово. Нека би Господ дао да тако буде, да увек једно будемо са Христом и да сви једно међусобно будемо сада и увек и у векове векова. Амин.